

Bankin væl fyrri - men hvussu við vinnulívinum

Oddagrein

TAÐ er at fegnast um, at Føroya Banki - Okkara Banki - klárar seg væl og hevur eitt stórt avlop teir fyrstu seks mánaðirnar í ár. Men, sum roknað varð við, tá tær stóru burturleggingarnar ímóti tapum vórðu gjørdar fyrst í nítíárunum, so fóru tær kanska at síggjast aftur í einum avlopi, tá nøkur ár vóru fráliðin.

OG so hevur verið, tí tapini gjørdust minni, enn bankastjórn og figgjareftirlit roknaðu við, og føroyska samfelagið hevur einferð aftur reist seg skjótari enn spátt. Men spurningurin er, hvussu nógv vit hava reist okkum aftur, og hvussu góð steinsetingin er - hvussu væl føroyska samfelagið er konsoliderað - hvussu vinnustøðan er og um vinnulívið klárar seg, ella um føroysku virkini framvegis hava hall ár um ár og hvussu hugurin er at gera iløgur í vinnuvirki.

IKKI skerst burtur, at Føroya Banki, sum í dag er nógv verður, og er væl konsolideraður, men hevur trupult at fáa «kapitalin» til arbeiðis, tí framvegis skorta burðardyggar og vinnuførar verkætlanir.

EFTIR eini uppgerð hjá Hagstovuni herfyri, so hava flestu virkini hall, hóast virksemið skuldi verið á veg uppeftir í kjalarvørrinum frá fleiri góðum fiskiárum, sum tíverri ikki hava víst seg aftur í nógv øktari virðisøkning. Men so leingi, sum vit ikki fáa meiri burtur úr tilfeinginum, men útflyta partvist óvirkaðan fisk og partvist bara ávegis lidna vøru, so verður torført at økja útflutningsvirðið hjá høvuðsvinnuni.

HARAFTURAT tykist sum um virksemið í tænaðsvinnuni hjá høvuðsvinnuni ikki er komið upp í «umdreyningar» aftur, og nógv vinnutól verða lítið brúkt. Tí er spurningurin, um møguligt er at fáa meiri arbeiðið í øðrum vinnugreinum, smíðum, verkstøðum o.s.fr.

ÚR Noregi ljóðar, at har hava vinnuvirki so nógv at gera, at nógv fyrirkur innan oljuvinnuna hava steðgað iløgum fyrri ikki at leggja meiri brenni til upphitaða búskapin og fyrri at sleppa undan at flyta inn meiri fremmanda arbeiðsmegi. So spurningurin er, um føroysk virki ikki kunnu koma inn í myndina og fáa orðrar frá norsku oljuvinnuni. Í næstum fara fleiri umboð úr landsstýrinum at vitja oljuráðstevnu í Noregi, so tá skuldu møguleikar fyrri at viðgjørt møguleikar fyrri vinnuligum samstarvi millum norskar og føroyskar vinnufyrirkur.

Viðmerking:

Kvinnur:

Ungar kvinnur í Føroyum

Unga føroyska kvinnan, hvussu hevur tú tað? Ert tú glað og nøgd við lívið? Hævar tú arbeiði? Og fært tú stuðul og kærleika frá tínum manni og landi, so at tú klárar teg, eisini sjálvst um tú ert einsamall við tínum børnum?

Nógvar ungar føroyskar kvinnur hava ongantíð fyrr verið so illa fyrri, sum tær eru í dag. Tær eru pústa sviknar av landinum, politikarum, monnum og samfelagnum sum heild.

Næstan hvør ung kvinna situr einsamall við børnum. Og um hon er gift, so hevur hon børn frá øðrum manni við í hjúnarbandi, og maður hennara hevur børn við aðrari konu. Alt í einum ruðleika, men kvinnan og børnini gjalda rokningina.

Tað byrjaði fyrri nokrum árum síðani, at ótrúliga nógvar ungar kvinnur blivu við barn, har pápin at barninum ikki stóð við hennara líð. Hesar kvinnur kundu ikki fáa tikið fosturtøku út-

an víðari, men hava istaðin baksast fyrri lívinum, fyrri at »megna« at taka sær av sær sjálvari samstundis við at taka sær av barninum. Páparnir sleppa, sum vit vita, ofta snikkaleysir uttan ábyrgd.

Kvinnur klára seg ikki
Kvinnurnar, sum standa einsamallar og berjast fyrri lívinum, hava ógvuligar ringar møguleikar fyrri at klára seg í Føroyum. Tað er kalt millum manna, dyrt at liva, ringt at fáa bfilgan bústað, ringt at fáa arbeiði, ringt at útbúgva seg og ógvuliga lítið er av peningi. Tann einasti »góði« er Almennastovan, ALS og barnaverndin, sum herja á hesar ungu kvinnur sum ófaklærdir mafiamenn og alfonsar ella villir hermenn - til stóran skaða fyrri hesa neyðars ungu kvinnur.

Nú skulu tær saman við teirra kvinnur eisini undirleggast tvangsarbeiði fyrri lítið og ongar pengar, undir

heitinum »Aktivering av ungum og arbeiðsleysum«. Hetta fyrri at børn og arbeiðsleysar ungar einligar kvinnur kunnu brúkast sum bfilg arbeiðsmegi, júst sum tær fáttøku kvinnurnar og børnini í Amerika, Afrika o.s.v. Og kortini koma hesar kvinnur ikki at klára seg figgjarlaga. Hvar er moralurin - ikki í hjartanum í hvussu so er.

Hesir góðu menn, sum eru pápar at børnunum, sita og hugna sær einsamallir í egnum húsum, bilum og við nógvum pengum og skattalætta. Teir dansa í luksurs meðan kvinnur og børn grulva svong á vegnum púra hjálparleys. Hvat er hetta fyrri eitt land vit liva í - er tað mandsdominerað?

Ja, Føroyar er eitt mandsdominerað samfelag og hevur altíð verið tað. Men í dag leggur tann føroyski maðurin ikki petti í, at taka sær av, æra og elska kvinnuna og síni børn. Um maður fær sær kvinnu í húsið, so

er tað við »medgift« pr. mdr. fyrri at pleyga seg sjálvan og prýða húsið, so at hann kann útbúgva seg og tjena enn meira pengar.

Føroya fólk

Tíðin er kmin, at menn og landið mugu geva kvinnum og børnum møguleikar í landinum. Nógvar kvinnur og børn eru tyngd, troytt og ólukkulig. Tað er ógvuliga týðningarmikið, at vit fáa gott arbeiði og útbúgvingarmøguleikar, men eisini at vit fáa tann stuðul og kærleika frá monnum, so vit klára okkum.

Um ikki, er best hjá kvinnum at fara til frægari støð at búgva. Staðir, har kvinnur og børn kunnu fáa møguleikar og verða eydnaríkir. Menn vaknið upp - kvinnur hava brúk fyrri tykkum.

Ann Rós

Lesarabrøv

Avtalumøguleikar til oljukannan Føroyar og Hetlands millum

Í næstan 20 ár hava bretskir og dansk-føroyskir embættismenn og ráðgevar teirra samráðst um botnmark landanna millum.

Prátað hevur verið óivað hugnaligt millum skilagóð fólk í hugnaligum umhvørvi.

Einasta veruliga føroyingar, sum so hava fingið burtur úr hesum eru frá-

sagnir um hugnaliga samveru og prátt.

Einki ítøkiligt, einki konkret.

Í bóklingi frá »Det Udenrigspolitiske Selskab« mars 1998 á blaðsíðu 62 skrivur Flemming Ytzen: »Den internationale havretskonvention, der efter 20 års forhandling trådte i kraft. November 1994 lægger op

til at stridende nationer kan lægge uenigheder til side og indgå provisoriske aftaler om f.eks. olieeftersøgning. Dette er allerede sket mellem Thailand og Malaysia, mellem Vietnam og Malaysia, mellem Indonesien og Australien og mellem Japan og Sydkorea«. Ahugavert verður at frætta um hesin møguleiki

til fyrbils avtalu hevur verið viðgjørdur Bretlands og Føroya millum.

Um so er, tá við hvørjum úrsliti? Tað verið negativt ella positivt, um ikki, hví ikki?

Karl Nolsøe
cand.polit.
04.08.98

- Sosialin

- hann fært tú fimm ferðir um vikuna, eisini á netinum

www.sosialurin.fo